

INFORME DE GESTIÓ 2016

març 2017

PROJECTES CULTURALS

Dins de la vessant TMB Cultura, s'han programat un conjunt d'activitats de diferents disciplines, algunes d'elles organitzades directament per la Fundació i d'altres en col·laboració amb associacions i institucions de Barcelona i de l'Àrea Metropolitana. Aquestes activitats es porten a terme a les xarxes de Metro i Bus. Les activitats pròpies són finançades, en bona part, a través de patrocinadors.

Els principals objectius d'aquesta programació són la potenciació de la imatge de TMB, l'aportació d'un valor cultural afegit als usuaris del transport públic i la creació de sinèrgies amb les entitats, associacions i institucions del món cultural de Barcelona i l'Àrea Metropolitana.

A continuació es detallen els principals projectes culturals liderats aquest any 2016:

Projectes Culturals propis

- El projecte "**Músics al Metro**" es va engegar des de Relacions Públiques l'any 2001, amb la col·laboració de l'Associació de Músics al Carrer (AMUC) , l'Institut Català de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona i el Districte de Ciutat Vella. Des de llavors, més de 600 formacions actuen en els punts habilitats a les instal·lacions del suburbà. El fet diferencial de més rellevància és que es tracta d'una iniciativa de gestió única a nivell mundial.

El passat mes de juny vàrem celebrar la XIII edició del festival de Músics al metro, aquest festival és la trobada anual dels músics que integren l'associació i la celebració de la sinèrgia entre la seva associació i la nostra empresa. Durant 12 hores, es va gaudir d'actuacions dels diferents integrants de l'associació, en més de trenta actuacions d'uns 15 minuts de durada cadascuna d'elles, en una miscel·lània de ritmes i estils.

- **Subtravelling** es el Festival Internacional de Curtmetratges de la Fundació TMB. Un Festival pioner per les característiques que presenta, on el transport públic és el protagonista. La setena edició del Festival de curtmetratges SUBTRAVELLING, organitzada per la Fundació TMB, s'emmarca dins del programa TMB Cultura i pretén apropar els valors socials i culturals de la ciutat de Barcelona i la seva àrea metropolitana. Té lloc durant els mesos d'octubre i novembre a les pantalles del MOUTV i aquest any el festival va comptar amb la participació del festival SMIFF de Seoul Metro, amb el qual vam signar un conveni de col·laboració internacional en aquest projecte cultural, compartint continguts i fent-ne difusió a les pantalles del metro de les ciutats de Barcelona i Seoul.

- **Actes commemoratius aniversari 90 Anys Metro Transversal:**

Durant el 2016 s'han programat actes un conjunt d'activitat amb motiu de la celebració dels 90 anys de la inauguració del Metro Transversal. Al voltant d'aquesta fita s'han celebrat els següents actes commemoratius:

Sortida tren històric: la nit del 4 de maig a les 00.30 hores el tren històric sèrie 300 va efectuar el trajecte d'anada i tornada entre les estacions de Sagrada Família i La Pau de metro. L'antic tren de la sèrie 300, va tornar a fer una passejada nocturna amb motiu de la celebració dels 90 anys del Metro Transversal. També es va poder gaudir d'una mostra sobre fotografies de l'època de la construcció del transversal.

Presentació del llibre “El metro transversal de Barcelona 1926-2016”: Presentació del llibre a càrrec de l'autor Joan Alberich al vestíbul de l'estació d'Universitat. L'acte es va emmarcar dins de les activitats programades amb motiu dels 90 anys del Metro Transversal i també es va poder visitar una exposició de fotografies sobre aquesta efemèride al vestíbul de l'estació.

Exposició de fotografies itinerant: Exposició de fotografies històriques sobre la construcció del Metro Transversal que van acompanyar els actes commemoratius de celebració dels 90 anys de l'arribada de la línia 1 del metro.

Viatge transversal: Viatge en un tren vinilat recreant l'original, que va recórrer l'estació de La Bordeta fins a l'estació Universitat.

- **Itinerància exposició “TMB en Acció”**

Mitjançant l'adaptació de l'exposició “TMB en Acció: Un viatge Sostenible”, TMB va fomentar la consciència mediambiental que sintetitza els principals problemes ambientals del món actual amb el detall de la contribució que el transport públic col·lectiu està fent a Barcelona per afrontar-los i guanyar un futur millor.

Els espais escollits per a fer itinerant aquesta mostra, van ser els següents:

- Gener/Febrer amb motiu de les visites institucionals i a entitats a la nova línia 9 Sud, al vestíbul de l'estació de Fira.
- Del 25/04 al 28/04 amb motiu de les Jornades de presentació del “Pla de Mobilitat” de la Universitat Pompeu Fabra.
- Del 28/05 al 09/05 amb motiu de l'exposició de vehicles del ral·li de busos clàssics.
- L'11/06 amb motiu del festival sostenible Bona Nit Barcelona.
- Setembre amb motiu de la Setmana de la Mobilitat.

Espai Mercè Sala

L'Espai Mercè Sala és una sala d'exposicions temporals que TMB té a la seva xarxa de metro. La instal·lació és un espai obert a la creativitat d'entitats i artistes per tal que tots els ciutadans i els usuaris del transport públic gaudeixin de les exposicions que s'hi ofereixen.

L'Espai Mercè Sala està situat al passadís de connexió de les línies 3 i 5 de l'estació de Diagonal, al centre de l'activitat cultural de la ciutat de Barcelona, cosa que afavoreix la presència de públic a les exposicions que s'hi fan.

Durant l'any 2016 s'han organitzat un conjunt de 6 exposicions a l'Espai Mercè Sala i també es va sumar a la participació de la Nit dels Museus organitzada per l'Ajuntament de Barcelona:

- **1 de febrer de 2016 – 24 de març de 2016: “Vida Tòxica” d'Álvaro Soler Arpa**

'Vida Tòxica', una exposició de l'artista Álvaro Soler i Plastic Pollution Coalition, recull una selecció de fotografies de peces escultòriques que denuncien l'impacte humà sobre el medi ambient.

- **11 d'abril de 2016 a 6 de maig de 2016: “Col·lecció Joan Miró: fes-te-la teva!”**

La instal·lació va girar al voltant de la nova col·lecció de la Fundació Joan Miró. La mostra va presentar a l'Espai Mercè Sala una selecció d'imatges sobre la nova presentació amb la qual la Fundació Joan Miró celebrava que estrenaven una nova col·lecció.

- **18 maig de 2016 – 2 de setembre de 2016: “M” de Misha Pedan**

L'Espai Mercè Sala ha format part del Docfield 2016. “Europe: lost in translation“. La mostra “M” és una crònica poètica de la república socialista soviètica d'Ucraïna. Es tracta d'una col·lecció de fotografies preses clandestinament per l'autor durant els seus viatges en metro a la ciutat de Khàrkov entre 1985 i 1986. Aquesta exposició també es va deslocalitzar en 15 vinils ubicats a varies estacions de la xarxa de metro.

- **L'Espai Mercè Sala va participar en la Nit dels Museus el passat 21 de maig amb l'exposició “M” de Misha Pedan.**

- **del 12 de setembre al 7 d'octubre de 2016: “Swab Stairs: sis anys d'art sota terra”**

“SWAB STAIRS, sis anys d'art sota terra” va ser una mostra retrospectiva de les obres que van ser exposades a Swab Stairs 2016 i una selecció de propostes de les edicions anteriors, des de l'inici del projecte l'any 2011. També es va presentar el vídeo documental «Swab Stairs, abans de l'alba», que mostra el muntatge de les escales durant la nit, mentre el metro roman tancat.

- **del 17 d'octubre a l'11 de novembre de 2016: "Petjades de riure"**

L'Espai Mercè Sala va acollir una mostra de fotografies de pallassos emmarcada dins del Festival de Pallassos de Cornellà. Les fotografies captaven les seves molt variades expressions, la transformació de la persona en artista en posar-se un nas o pintar-se la cara de blanc, el cúmul de possibilitats expressives que ens ofereixen, el moment just del gest, la ganyota, el crit, la picada d'ullet ... el moment precís de provocar el riure.

- **del 21 de novembre de 2016 al 29 de gener de 2017: "Metrópolis Verda"**

L'exposició Metròpolis Verda, a càrrec de l'Àrea Metropolitana de Barcelona se centra en la diversitat d'espais oberts metropolitans i explora els reptes que es plantegen per a una metròpolis amb un territori més accessible, saludable i, en definitiva, habitable; una metròpolis que ara també es concep des de la xarxa d'espais oberts i la infraestructura verda, com a denominador comú del paisatge metropolità.

Activitats organitzades per a Institucions i/o Associacions

Concurs de piano Maria Canals

Data: del 4 al 21 de març

Ubicació: Vestíbul de l'estació de Diagonal (L-5)

Descripció: Es va instal·lar un piano al vestíbul de l'estació de Diagonal, que es va posar a disposició dels usuaris en el marc d'aquest concurs organitzat pel Palau de la Música. Van haver-hi activitats paral·leles durant la setmana, a càrrec de les escoles de música, els cors i el Conservatori.

Festival de Teatre La Coquera

Data: 16 de març

Ubicació: Vestíbul de l'estació d'Universitat (L-2)

Descripció: Associació teatral vinculada al col·lectiu universitari que organitza el festival Mutis per tota la ciutat; un dels espais és una estació de metro.

Magna Celebratio. Museu de Badalona

Data: 27 d'abril

Ubicació: Vestíbul de l'estació d'Universitat (L-2)

Descripció: dins del marc de la celebració de la festa romana per part del Museu de Badalona, es van realitzar tallers d'artesanía d'època al vestíbul de l'estació d'Universitat.

Swab Stairs

Data: Del 3 al 22 de juny

Ubicació: diverses estacions de la xarxa de Metro. (Presentació al vestíbul de l'estació de Diagonal L5)

Descripció: Els esglaons dels accessos d'algunes estacions van ser decorades amb les obres artístiques dels alumnes de les escoles de disseny de Barcelona i Catalunya en el marc de la Fira d'Art Contemporani SWAB. Aquest any també s'hi van sumar al projecte escoles estrangeres.

Festival Bona Nit Barcelona baixa al metro

Data: 8 de juny

Ubicació: Vestíbul de l'estació d'Universitat (L-2)

Descripció: Previ al festival sostenible Bona Nit Barcelona, l'estació d'Universitat va acollir l'actuació de la banda empordanesa Acció amb un espectacle de música *indie*.

Sónar

Data: 11 de juny

Ubicació: Vestíbul de l'estació d'Universitat (L-2)

Descripció: Previ al Festival Sonar, l'estació de metro d'Universitat va recollir l'actuació de l'artista i productora musical barcelonina AWWZ amb un espectacle de música electrònica. Aquesta acció es va dur a terme a través del programa JOTMBé, amb el sorteig d'entrades per als concerts.

Intervenció artística projecte "Sapere Aude"

Data: juny - setembre

Ubicació: Passadís d'accés a l'estació de Ciutadella – Vila Olímpica

Descripció: TMB col·labora amb la Universitat Pompeu Fabra amb motiu de la celebració dels seus 25 anys amb un projecte cultural "Sapere Aude", que proposa una intervenció mural al passadís de metro de l'estació de Ciutadella i que consistirà en reproduir-hi diferents cites d'il·lustres figures de la història de la cultura i la ciència universals.

Festival Connexions

Data: octubre

Ubicació: Vestíbul de l'estació d'Universitat (L-2)

Descripció: El Festival Connexions tornarà a repetir aquest any amb un concert al metro dins de la programació del festival musical. Organitzat per al Taller de Músics.

TMB EDUCA

Des de l'any 2008 TMB disposa d'un projecte educatiu propi capaç de incorporar activitats educatives en funció de les necessitats socials que ens envolten.

Línies d'actuació

El projecte TMB Educa treballa en 4 línies d'actuació:

- Visites escolars
- Activitats educatives de suport a accions de divulgació
- Activitats educatives per a grups d'interès social
- Activitats de suport a la recerca educativa

Estructura

El Projecte educatiu TMB Educa està format per:

- 38 monitors distribuïts en 18 punts operatius de TMB.
- 16 activitats educatives.
- Convenis de col·laboració educativa amb 6 municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.
- Convenis de col·laboració educativa amb la Diputació de Barcelona, el Consorci d'Educació i la Fundació Barcelona Formació Professional i Ajuntament de Barcelona.
- Conveni de col·laboració amb MAGMA, Associació per a promoure la recerca jove i amb ELISAVA, Escola Superior de Disseny de Barcelona.

Actuacions

Formació continua dels monitors TMB Educa

Celebració de la IX Jornada Formativa dels monitors del projecte educatiu TMB Educa impartida per tècnics de la Fundació Pere Tarrés, en funció del conveni de col·laboració.

Dins d'aquesta jornada, representants de l'IMEB i ICE de la Universitat de Barcelona han fet entrega del Segell de Qualitat Educativa del Consell de Coordinació Pedagògica a les activitats del projecte educatiu TMB Educa.

Visites escolars

S'han realitzat 285 visites escolars amb una participació de 7.187 alumnes que es reparteixen pels diferents nivells educatius: Educació especial, Infantil, Primària, ESO, Batxillerat i Universitat.

Activitats educatives de suport a accions de divulgació

- Participació amb activitats educatives a la jornada d'Educació per a la Mobilitat Segura (Guàrdia Urbana).
- Participació amb activitats educatives al VII Ral·li Internacional d'autobusos clàssics.
- Presentació de les activitats educatives al PAE (Programa d'activitats educatives de l'IMEB)
- Espai Mercè Sala
- Participació amb activitats educatives a la Festa Major de Sant Adrià de Besòs

Activitats educatives per a grups d'interès social

S'han realitzat 38 actuacions en col·lectius d'especial interès, amb la participació de 1.263 persones.

Les activitats més destacades són:

- TMB es mou per l'educació (Taller de diversificació curricular inclòs en el programa Èxit 2 del Consorci d'educació de Barcelona)
- I tu com et mous? (Taller per fomentar el civisme en escoles conflictives)
- TMB a prop teu (Foment de l'ús de la web de TMB)
- TMB va a l'escola (Activitat per apropar TMB a la educació infantil)
- Ens mou la Gent Gran (Taller per fomentar la seguretat de la gent gran en els desplaçaments en Bus i Metro)
- TMB obert per vacances (Activitats dirigides a entitats ONG en els mesos de juliol i agost)

Activitats de suport a la recerca educativa

- Col·laboració amb el Centre de Regulació Genòmica per a la realització d'un estudi per a l'anàlisi de mostres biològiques recollides a l'aire de les estacions de metro.
- Participació en la XVIII Exporecerca Jove al Campus La Salle - Universitat Ramon Llull (MAGMA), mostra internacional de treballs de recerca atorgant el premi TMB Educa al un treball relacionat amb l'àmbit de la mobilitat.
- Membre del tribunal de selecció dels premis de Recerca de Barcelona (Consorci d'Educació de Barcelona - IMEB).
- Col·laboració amb treballs de recerca escolar i universitària.

Reconeixements

- Obtenció del Segell de Qualitat per l'aportació pedagògica de TMB vers la comunitat educativa amb l'acreditació de Qualitat educativa del Consell de Coordinació Pedagògica.

PATRIMONI HISTÒRIC

Manteniment de vehicles històrics

- La conservació dels vehicles de la Fundació requereix d'un treball continu de manteniment, que realitzen els tallers de Bus i Metro de Triangle.

Comercialització de vehicles històrics

- Es treballa per incrementar el lloguer del vehicles històrics atès que s'han fet les reparacions i revisions oportunes per tenir la màxima disponibilitat de material.

Consell assessor del Patrimoni Històric de TMB

- El dia 13 d'abril va tenir lloc la reunió on es van definir les diferents actuacions previstes per enguany: Sortida del metro històric, VII Ral·li internacional d'autobusos clàssics, commemoració del 90 aniversari del metro Transversal, commemoració dels 50 anys del bus articulat.

Grup de patrimoni històric ferroviari de Catalunya

- Confecció d'un catàleg de material històric ferroviari de Catalunya.
- Participació en la V Jornada de Patrimoni Històric Ferroviari, que es va realitzar el 4 d'octubre amb la ponència "L'estació Gaudí".

Sortida del Metro Històric

- El dimecres 4 de maig va tenir lloc la sortida anual del tren històric, sèrie 300, amb el recorregut des de Sagrada Família fins a La Pau. Es va aprofitar l'acte per iniciar la commemoració del 90 aniversari del metro Transversal amb una exposició fotogràfica.

VII Ral·li Internacional d'autobusos Clàssics

- Els dies 28 i 29 de maig es va celebrar el VII Ral·li internacional d'autobusos clàssics. Aquest acte està organitzat per la Fundació TMB, l'Empresa Sagalès i l'Associació ARCA.

Commemoració del 90 aniversari de la inauguració del Transversal

- Exposició fotogràfica i presentació del llibre "El metro Transversal de Barcelona 1926-2016" al vestíbul de l'estació Universitat L-2.
- Exposició mòbil d'imatges a les finestres d'un tren 4000 de L-1 vinilat totalment amb el disseny d'un vehicle sèrie 100. Des del mes de juliol fins a desembre.
- Instal·lació de codis QR a les estacions del tram commemorat de L-1 amb la història de l'evolució de cadascuna d'elles. Des del mes de juliol fins a desembre
- Creació d'una nova ruta per part de Cultruta per al coneixement de la història del metro de Barcelona.

Actes commemoratius del 50 aniversari del bus articulat a Barcelona

- Exposició itinerant dels 50 anys de bus articulat Barcelona. Des del mes de juny fins a desembre.

RESPONSABILITAT SOCIAL CORPORATIVA

- Presentació de l'estratègia de desenvolupament del **Pla de Responsabilitat Social i Sostenibilitat (RSiS)**, juntament amb el relat que fonamenta la idoneïtat i l'oportunitat de la seva implantació a TMB, una proposta de reptes/compromisos que sota la perspectiva dels objectius de desenvolupament sostenible definits per l'ONU, hauria d'escometre l'organització des dels seus diferents àmbits d'actuació, així com una proposta de governança i estructura de participació.
- Preparació de campanyes i accions emmarcades en el **Pla de Civisme i Gestió de la Convivència de TMB**. S'ha presentat una proposta de sistematització de les actuacions a desenvolupar a fi de promoure el comportament respectuós i pacífic a les dependències i instal·lacions de TMB, prioritzant el desenvolupament d'una campanya de màrqueting i la incorporació de l'agent de civisme.

- Gestió d'un conveni de col·laboració tècnica amb el COCARMÍ.
- Prova pilot del procés d'homologació dels vehicles elèctrics tipus escúters en l'accés al transport públic. Es signarà un Conveni entre Generalitat (Secretaria d'accessibilitat, Ajuntament de Barcelona (IMD), AMB i TMB).
- Desenvolupament de **Tria la teva causa i Mou-te 2016**. Per sisè any consecutiu, els treballadors de la companyia han escollit la causa que ha motivat la principal campanya solidària de TMB per aquest any. Així, amb un 32% dels vots es va triar les persones amb discapacitat i de la mà de COCARMÍ, entitat referent i més representativa del sector a Catalunya, es va dissenyar i s'ha desenvolupat un programa d'accions de sensibilització i conscienciació, durant el darrer trimestre d'any. Les diferents activitats han pivotat sobre tres eixos temàtics: l'esport com a eina d'inclusió, la dona amb discapacitat i el X aniversari de la convenció internacional dels drets de les persones amb discapacitat.
- Tercera edició de la **campanya de donació de sang al metro durant tres dies consecutius** (4, 5 i 6 d'octubre) i a tres espais de metro simultàniament (La Sagrera L1, Universitat L2 i Diagonal L5), amb la col·laboració de Banc de Sang i Teixits de Catalunya, es van aconseguir un total de 837 donacions, destacant que el 46% eren persones que ho feien per primera vegada.
- S'han realitzat 32 **serveis especials de bus solidari**, amb la participació de 12 conductors voluntaris que han invertit un total de 162 hores i han beneficiat a 532 persones, que han pogut experimentar el desplaçament a bord d'un autobús de TMB familiaritzant-se així amb el vehicle i els dispositius d'accessibilitat i seguretat que incorpora.
- Així mateix, s'han desenvolupat 12 **tallers pel foment de l'autonomia a metro**, amb la participació de 16 guies voluntaris diferents que han invertit un total de 48 hores i han beneficiat a 122 persones amb discapacitat, que han pogut apropar-se a les instal·lacions de metro i conèixer en detall les mesures d'accessibilitat i seguretat que s'hi poden trobar. Destaquem que durant el darrer trimestre s'han organitzat activitats específiques d'apropament al nou tram de L9.
- **Col·laboracions en difusió** amb entitats socials. S'han acordat 52 col·laboracions per donar a conèixer iniciatives/esdeveniments/campanyes d'entitats del 3r sector social mitjançant la cessió d'espais i suports de difusió sota el claim TMB Recomana.

PLA DIRECTOR D'ACCESSIBILITAT UNIVERSAL

Durant l'any 2016 s'ha continuat desenvolupant el treball dels diferents grups de treball, Estat de situació dels grups de treball del Pla Director.

- **Enginyeria bus:** Coordinant a la cotxera del Triangle les proves dels diferents models d'escúters dels distribuïdors i fabricants que va convocar la l'Àrea de Promoció de l'Accessibilitat i Supressió de Barreres de la Generalitat amb la intenció de realitzar una prova pilot que valorarà els paràmetres tècnics que han de tenir aquesta tipologia de vehicles per accedir al transport públic.
- Vetllant pels diferents elements que faciliten la millora de l'accessibilitat de la nova flota d'autobusos que s'ha incorporat aquest any.
- **Formació:** Coordinant amb les entitats de la discapacitat programes formatius per oferir tant a usuaris amb discapacitat en la seva experiència de viatge com traslladar després als treballadors/es de la plantilla, que sensibilitzi a tothom dels valors de l'accessibilitat universal.
- **Seguretat Bus:** Observant indicadors i atenen peticions específiques d'usuaris. S'ha donat resposta a diferents comunicats relacionats amb l'accés de persones amb escúters i caminadors als autobusos.
- **Infraestructures Metro:** Actualment es comptabilitzen 18 estacions més adaptades, 15 noves de L9 Sud, Collblanc L5, Zona Universitària L3 i Poble Nou L4 (abril 2016). Del total de les 154 estacions de la xarxa, 140 estan adaptades, el que representa un 91 % del total. També s'han realitzat recrescuts d'andanes per eliminar el Gap a les andanes estació Diagonal L3, Barceloneta i Passeig de Gràcia de L4. Coordinat la propera adaptació de l'estació de Jaume I (L4) pel primer trimestre de 2017 i de Vallcarca (L3) pel 2018.
- **Infoaccessibilitat Bus:** Desenvolupant el projecte de millores del sistema SIU de la totalitat de la flota de bus. S'ha desenvolupat una important feina d'anàlisi i estudi de millora de tots els models de vehicles de la flota d'autobusos. Aquest projecte ha estat seguit per una comissió coordinada des de l'IMD amb els representants de les entitats de la discapacitat de la ciutat. Es continuen fent actuacions de millora amb la incorporació de la calca del bus serigrafiada en Braille per que l'usuari pugui identificar el vehicle, millores d'activació de les funcionalitats del comandament a distancia, etc.
- **Infoaccessibilitat Metro:** Analitzant la viabilitat del projecte geo-localitzador a les instal·lacions del metro, que pugui referenciar-se amb la tecnologia de balises registrades des d'una app i pugui ubicar a l'usuari, informar-lo de la posició dels diferents elements i orientació.

- **Ascensors:** L'últim informe presentat presenta un rati de fiabilitat del 99,3 % en tota la xarxa. Aquest rati ha estat registrat com a compromís de qualitat a la Carta de Serveis a la Ciutat. Reformes estructurals en una desena d'ascensors de la xarxa.
- **Protecció civil metro:** Observant diferents incidents que apliquen a persones amb diversitat funcional.
- **Senyalètica i informació corporativa:** Coordinat la senyalització i díptic informatiu de la campanya d'homologació d'escúters en l'accés al transport públic. En procés de revisió de la senyalització preferent i d'espai reservat als busos i trens.
- **Accessibilitat i diversitat internes:** Adequant la correcta adaptació dels llocs ocupats per treballador/es amb discapacitat.